

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Zarys rosyjskiej fantastyki Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska	Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność	Kod zajęć 09FWSROSS.120.06280.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii	Języki wykładowe Polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia	Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty ogólne	
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Bartosz Osiewicz	
Prowadzący zajęcia	Aleksandra Zywert	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z wybranymi zagadnieniami z historii literatury rosyjskiej X-XIX wieku, życiem i twórczością pisarzy tego okresu, problematyką ideową oraz wartościami artystycznymi ich utworów.
C2	Przekazanie wiedzy o zjawiskach historyczno-literackich.
C3	Zapoznanie z wybranymi tekstami literackimi.
C4	Przygotowanie studentów do analizy dzieła literackiego.
C5	Wykształcenie i rozwijanie umiejętności interpretacji dzieła literackiego.
C6	Zapoznanie z metodami badawczymi stosowanymi do analizy tekstu literackiego.
C7	Kształtowanie i rozwijanie umiejętności korzystania z opracowań naukowych i źródeł bibliograficznych.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu historii literatury polskiej i powszechnej oraz ogólnej wiedzy literaturoznawczej

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna biografię i twórczość wybranych pisarzy i charakteryzuje w tym kontekście daną epokę literacką	FWS_K1_W01, FWS_K1_W02, FWS_K1_W05	Kolokwium ustne
W2	zna i rozumie podstawowe terminy z zakresu literaturoznawstwa	FWS_K1_W02, FWS_K1_W03, FWS_K1_W04, FWS_K1_W05	Kolokwium ustne
W3	rozumie i wyjaśnia istotę oraz mechanizmy funkcjonowania poszczególnych epok literackich	FWS_K1_W06	Kolokwium ustne
W4	zna i rozumie podstawowe metody analizy interpretacji dzieła literackiego	FWS_K1_W06, FWS_K1_W10	Kolokwium ustne
W5	zna i wybiera właściwe metody interpretacyjne	FWS_K1_W04, FWS_K1_W10	Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi w formie ustnej wykazać się umiejętnościami z zakresu analizy dzieła literackiego	FWS_K1_U05, FWS_K1_U07, FWS_K1_U08, FWS_K1_U09, FWS_K1_U10, FWS_K1_U15, FWS_K1_U16	Kolokwium ustne
U2	rozpoznaje treści ideowe oraz charakterystyczne cechy poetyki utworów literackich w szerokim kontekście kulturowym	FWS_K1_U05, FWS_K1_U06, FWS_K1_U07	Kolokwium ustne

U3	stosuje zdobytą wiedzę w kształtowaniu i wzbogacaniu własnych wypowiedzi ustnych i wykonywaniu prac pisemnych	FWS_K1_U04, FWS_K1_U07, FWS_K1_U09, FWS_K1_U11, FWS_K1_U15	Kolokwium ustne
U4	korzysta ze źródeł bibliograficznych w języku polskim i rosyjskim	FWS_K1_U02, FWS_K1_U03	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	w sposób świadomy ocenia wartości spuścizny literatury rosyjskiej	FWS_K1_K08, FWS_K1_K09	Kolokwium ustne
K2	wykazuje otwartość na nowe idee oraz potrafi zmieniać opinię w świetle dostępnych argumentów w najnowszych badaniach historyczno-literackich	FWS_K1_K03, FWS_K1_K10	Kolokwium ustne
K3	jest gotów /-a do stałej weryfikacji, rozwoju i doskonalenia posiadanych przez siebie umiejętności i wiedzy z zakresu historii literatury i wykorzystania ich w różnych formach aktywności badawczej i zawodowej	FWS_K1_K01, FWS_K1_K03, FWS_K1_K04, FWS_K1_K05, FWS_K1_K06	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Pojęcie „fantastyka” w różnych ujęciach i zakresach	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
2.	Zarys historii fantastyki światowej (od początków - epos „Gilgamesz”, do XIX wieku)	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
3.	Fantastyka rosyjska XVIII wieku	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
4.	Fantastyka rosyjska XIX wieku (między innymi A. Puszczyński, M. Lermontow, N. Gogol, F. Dostojewski, Wł. Odojewski, F. Sołogub, W. Briusow, A. Pogorielski, Aleksy. K. Tołstoj, I. Turgieniew, M. Leskow, A. Czechow, M. Arcybaszew)	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
5.	4 fale rosyjskiej fantastyki XX wieku Fantastyka rosyjska początku XX wieku do końca lat 20. (między innymi A. Kuprin, J. Zamiatin, A. Płatonow, A. Grin, A. Bielajew, A. Tołstoj, M. Bułhakow)	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
6.	Realizacje filmowe fantastyki rosyjskiej (między innymi: Aelita, Stalker)	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
7.	Fantastyka rosyjska epoki radzieckiej. Odmiany (między innymi Strugaccy, K. Bułyczow, W. Wojnowicz)	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
8.	Współczesna (od początku lat 90. XX wieku) fantastyka rosyjska. Odmiany	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład

9.	Realizacje filmowe współczesnej rosyjskiej fantastyki	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
----	---	--	--------

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	<p>- znajomość zagadnień omawianych na zajęciach - znajomość literatury przedmiotu (*wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego /-ą zajęcia) - ocena pozytywna z kolokwium semestralnego</p> <p>Kryteria oceniania kolokwium ustnego: ocena: bardzo dobry (5,0) doskonała, wyczerpująca odpowiedź na trzy zadane pytania wypowiedź świadcząca o doskonałym rozumieniu omawianych zagadnień oraz umiejętności samodzielnego myślenia i wyciągania wniosków wypowiedź językowo nienaganna, płynna, nasyciona terminologią z zakresu przedmiotu</p> <p>ocena: dobry plus (4,5) prawidłowa odpowiedź na trzy zadane pytania wypowiedź świadcząca o dobrym rozumieniu omawianych zagadnień oraz umiejętności samodzielnego myślenia i wyciągania wniosków wypowiedź językowo poprawna, płynna, z użyciem odpowiedniej terminologii z zakresu przedmiotu drobne braki w wypowiedzi</p> <p>ocena: dobry (4,0) poprawna odpowiedź na trzy zadane pytania wypowiedź świadcząca o dobrym rozumieniu omawianych zagadnień oraz umiejętności samodzielnego myślenia i wyciągania wniosków wypowiedź językowo poprawna, świadcząca o znajomości podstawowych terminów naukowych z zakresu przedmiotu braki i błędy w wypowiedzi</p> <p>ocena: dostateczny plus (3,5) poprawna odpowiedź na dwa zadane pytania lub częściowa odpowiedź na trzy pytania wypowiedź częściowo świadcząca o rozumieniu omawianych zagadnień, a częściowo odtwórcza, świadcząca o wyuczeniu się treści „na pamięć”, trudności z formułowaniem wniosków wypowiedź chaotyczna, pozbawiona płynności, braki w zakresie znajomości podstawowej terminologii braki i częste błędy w wypowiedzi</p> <p>ocena: dostateczny (3,0) poprawna odpowiedź na dwa zadane pytania lub częściowa odpowiedź na trzy pytania wypowiedź w dużym stopniu odtwórcza, świadcząca o wyuczeniu się treści „na pamięć”, a nie rozumieniu zagadnień, trudności z formułowaniem wniosków wypowiedź chaotyczna, pozbawiona płynności, poważne braki w zakresie znajomości podstawowej terminologii braki i poważne błędy w wypowiedzi</p> <p>ocena: niedostateczny (2,0) niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi na dwa spośród trzech pytań wypowiedź świadcząca o przyswojeniu wiedzy w stopniu niewystarczającym dla uzyskania oceny dostatecznej nieprzystąpienie do zaliczenia</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. Literatura rosyjska, pod red. M. Jakóbca, t.1 i 2, Warszawa 1976
2. Droga do science fiction. Wybór, przedmowa i tło historyczne, J. Gunn, tłum. C. Bogdański i inni, Warszawa 1985
3. B. Mucha, Historia literatury rosyjskiej od początków do czasów najnowszych, Wrocław 2002
4. Historia literatury rosyjskiej w zarysie, pod red. A. Semczuka i Z. Barańskiego, Warszawa 1976
5. B. Galster, Mikołaj Gogol, Warszawa 1967
6. J. Łotman, Aleksander Puszkina, Warszawa 1990
7. A. Semczuk, Iwan Turgieniew, Warszawa 1988
8. A. Polak, Grając przeszłością i przyszłością. Rosyjska fantastyka alternatywna i socjologiczna, Katowice 2015
9. A. Has-Tokarz, Horror w literaturze współczesnej i filmie, Lublin 2011
10. A. Mazurkiewicz, Z problematyki cyberpunku. Literatura - sztuka - kultura, Łódź 2014
11. Słownik literatury popularnej, pod red. T. Żabskiego, Wrocław 2006
12. K. Loska, Encyklopedia filmu science fiction, Kraków 2004
13. J. Swift, Podróże Guliwera (Podróż do Laputy)
14. H. Walpole, Zamczysko w Otranto
15. E.A. Poe, Studnia i wahadło
16. W. Lewszyn, Najnowsza podróż opisana w mieście Bielewo
17. A. Puszkina, Dama pikowa
18. N. Gogol, Wuj
19. M. Lermontow, Sztoss
20. F. Dostojewski, Bobok
21. A. Czechow, Czarny mnich
22. I. Turgieniew, Pieśń triumfującej miłości
23. Aleksy K. Tołstoj, Rodzina wilkołaka
24. M. Arcybaszew, Bajka starego prokuratora
25. A. Kuprin, Toast
26. A. Płatonow, Potomkowie słońca
27. A. Grin, Szczurołap
28. A. Tołstoj, Błękitne miasta
29. Strugaccy, Ślimak na zboczu
30. K. Bułyczow, Wielki Guslar (wybrane opowiadanie)
31. D. Głuchowski, Metro 2033
32. A. Starobiniec, Szczeliny
33. O. Diwow, Nocny obserwator
34. J. Łukin, Robić za psa
35. A. Stolarow, Mumia

Dodatkowa

1. Historia literatury rosyjskiej w zarysie, pod red. A. Semczuka i Z. Barańskiego, Warszawa 1976

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	100
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150

Liczba punktów ECTS	ECTS 5
----------------------------	------------------

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FWS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności w kontekście wykonywanego zawodu
FWS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania otwartości na nowe idee i do zmiany opinii w świetle dostępnych danych lub argumentów
FWS_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w związku z wykonywanym zawodem z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych
FWS_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się aktywnością i wytrwałością w wykonywaniu zadań oraz realizacji projektów
FWS_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do efektywnej organizacji pracy swojej oraz innych, określania jej priorytetów oraz stopnia zaawansowania
FWS_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomej oceny wartości dziedzictwa kulturowego obszaru językowego specjalności studiów oraz cywilizacji ludzkiej
FWS_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do śledzenia bieżących trendów kulturowych i cywilizacyjnych w obszarze językowym specjalności studiów, wykorzystując do tego celu różne kanały i techniki komunikacyjne w języku rodzimym oraz języku obcym
FWS_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się otwartością, tolerancją i poszanowaniem wobec innych kultur
FWS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z wykorzystaniem tradycyjnych i multimedialnych źródeł informacji (m.in. słowników, leksykonów, korpusów językowych) w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i analizy problemów badawczych oraz uzasadniania swoich decyzji i wyborów
FWS_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, oceniać procesy i zjawiska językowo-komunikacyjne oraz literackie w zakresie obszaru wschodniosłowiańskiego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego na podstawie uzyskanej wiedzy, a także posługując się poznanymi metodami i narzędziami, wykorzystywanymi w badaniach filologicznych
FWS_K1_U06	Absolwent/ka potrafi refleksyjnie odnosić się do własnych pisemnych i ustnych wypowiedzi językowych oraz dokonywać ich modyfikacji pod kierunkiem wykładowcy/opiekuna naukowego
FWS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowo-komunikacyjnych i literacko-kulturowych, a także ich wzajemne powiązanie i przenikanie się
FWS_K1_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się głównymi teoriami z zakresu języka i literatury paradygmatami badawczymi w typowych sytuacjach językowo-komunikacyjnych i społecznych
FWS_K1_U09	Absolwent/ka potrafi samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować teksty językowe i literackie oraz zjawiska kulturowe
FWS_K1_U10	Absolwent/ka potrafi w języku polskim oraz języku /-ach właściwych dla specjalności studiów merytorycznie i fachowo argumentować oraz formułować wnioski z wykorzystaniem poglądów innych autorów
FWS_K1_U11	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się z innymi specjalistami / filologami w języku polskim oraz języku /-ach właściwych dla specjalności studiów z wykorzystaniem tradycyjnych i multimedialnych środków komunikacji
FWS_K1_U15	Absolwent/ka potrafi w języku polskim i języku/-ach właściwych dla specjalności studiów prowadzić rozmowy i prezentować wystąpienia dotyczące języka i literatury, a także komunikacji kulturowej
FWS_K1_U16	Absolwent/ka potrafi organizować pracę własną oraz współdziałać w grupie, przyjmując w niej różne role, przy wykonywaniu określonych zadań i realizowaniu projektów

Kod	Treść
FWS_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu miejsce i znaczenie językoznawstwa i literaturoznawstwa, szczególnie w zakresie wschodniosłowiańskiego obszaru językowego i kulturowego, w systemie nauk oraz ich specyfikę przedmiotową i metodologiczną
FWS_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe tematy, pojęcia i zagadnienia z zakresu badań nad językiem, literaturą i kontekstami kulturowymi wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub obszaru języka niemieckiego
FWS_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teorie i metodologię badań językoznawczych, literaturoznawczych oraz komparatystycznych literacko-kulturowych wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie treść, formę i funkcję podstawowej terminologii z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie tematykę ogólną z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu tematykę szczegółową z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa obszaru języków wschodniosłowiańskich
FWS_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe metody badawcze mające zastosowanie do interpretacji i analizy tekstów użytkowych, literackich i naukowych w językach wschodniosłowiańskich oraz w zależności od specjalności studiów dotyczących obszaru języka angielskiego lub niemieckiego